

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3653/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.373/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. Az indítványozó az Egri Járásbíróság 9.Pkf.50.597/2024/7-I. számú végzése és az Egri Törvényszék 1.Pkf.50.373/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, az Abtv. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel. Álláspontja szerint az általa támadott bírósági döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogát, illetve a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát. Emellett a támadott döntés nyomán véleménye szerint sérült az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magán- és családi életéhez, otthonához, kapcsolattartásához és jó hírneve tiszteletben tartásához fűződő joga, az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdésében foglalt, a gyermeküknek adandó nevelés szabad megválasztását biztosító joga, valamint a döntés ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése szerinti, a nők és férfiak egyenlőségét kimondó alapelvvel is.
- [3] 2. Az ügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [4] Az indítványozó – az alapul fekvő bírósági nemperes eljárásban kérelmező – kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásának elrendelése iránti kérelmet nyújtott be, egy 2024. augusztus 5. napjától 2024. augusztus 11. napjáig tartó, elmaradt kapcsolattartás miatt.

- [5] A nemperes eljárás során az első fokon eljáró bíróság megalapozatlanságra hivatkozással a kérelmet elutasította. Eljárása során a bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős bírósági ítéletben meghatározott kapcsolattartási szabályokat megszegték-e. A bíróság a felek beadványai, valamint a gyermekek személyes előadását követően arra a meggyőződésre jutott, hogy a kérelmezett számára nem volt felróható a kapcsolattartás elmaradása, a kérelmezett ugyanis mind lelkiileg, mind fizikailag megfelelően felkészítette a gyermekeket a kapcsolattartásra, akik azonban egyértelműen kifejezték ellenállásukat a kapcsolattartással szemben. Így végül a bíróság, a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szem előtt tartására hivatkozással, a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése iránti kérelem elutasítása mellett döntött.
- [6] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú bíróság végzésében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy amennyiben a kérdéses időszakban a kapcsolattartás a kérelmezettnek nem felróható, akkor a felróhatóság hiányában a bírósági nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (továbbiakban: Bpnp.) 22/B. § (1) és (4) bekezdései értelmében hiányzik a kapcsolattartásra vonatkozó határozat megszegésének egyik feltétele, amely a végrehajtás elrendelésének akadálya. A másodfokú bíróság arra is rámutatott, hogy ebben az eljárásban – a nemperes eljárás sajátosságai folytán – nincs lehetőség széleskörű bizonyítás foganatosítására. E mellett azonban arra is kitért, hogy – ahogyan arra az indítványozó is helytállóan hivatkozott – a kapcsolat rendezésére, megváltoztatására irányuló per az, amely biztosítja a megfelelő kereteket a végrehajtás foganatosításához, annak feltárása érdekében, hogy a gyermekek kapcsolattartást elutasító viszonyulása, véleménye mindek a következménye, abban a felek magatartásának milyen szerepe van. Az a bírósági eljárás az, amely lehetőséget nyújt a bíróság számára a széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatására, mindezek értékelésére a kapcsolattartás rendezéséről, megváltoztatásáról szóló érdemi határozatában.
- [7] 3. Ezt követően fordult az indítványozó az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magán- és családi életéhez, otthonához, kapcsolattartásához és jó hírre tiszteletben tartásához fűződő jogának sérelmét és az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdésében foglalt a gyermeküknek adandó nevelés szabad megválasztását biztosító jogának sérelmét is abban látja, hogy a kapcsolattartás akadályozottsága miatt nem tudja gyermekeit megfelelő módon nevelni, példát mutatni számukra, időt tölteni velük együtt. Nem tudja a kapcsolattartási jogát gyakorolni azóta sem.
- [8] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogának sérelmét abban látja, hogy szerinte a bíróság nem

tett eleget annak a kötelezettségének, hogy a tényállást (általa hivatkozott szülői elidegenítést) teljes körűen tárja fel.

- [9] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogának sérelmét azzal támasztotta alá, hogy az Egri Törvényszék az elsőfokú bíróság döntésének jóváhagyásával kizárta a további jogorvoslat lehetőségét.
- [10] Az indítványozó hivatkozott továbbá arra is, hogy a támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése szerinti, a nők és férfiak egyenlőségét kimondó alapelvvel is azáltal, hogy az anyákkal szemben részrehajlást tanúsítanak, s így az apá(ka)t tendenciózusan ellehetetlenítik a kapcsolattartásban.
- [11] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [13] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [14] Az indítványozó saját ügyében jár el, megjelölte az indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó a jogerős döntést 2024. november 12-én vette kézhez a letöltési igazolás tanúsága szerint, amely döntés elleni alkotmányjogi panaszt 2024. november 12-én – határidőben – nyújtotta be elektronikusan a bírósághoz.
- [15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.
- [16] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. További feltétel, hogy az indítvány részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének

mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Az indítványozó az Alaptörvény VI., XV., XVI. és XXVIII. cikkeiben rögzített jogainak sérelmét állította. Az indítványozó a férfiak és nők egyenlőségére csupán utalt, nem támasztotta alá azonban érvekkel, hogy a bírói döntés e jogát mennyiben sértette. Önmagában az a körülmény, hogy a bíróság az anya javára dönt el egy jogvitát, nem jelenti az Alaptörvény XV. cikkének sérelmét. Hasonlóképp nem támasztotta alá kellően az indítványozó azt, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való joga mennyiben sérült. Az indítványozó számára biztosított volt a jogorvoslat lehetősége (amit igénybe is vett), ebben kérhette az esetleges ténybeli vagy jogi tévedések korrekcióját.

- [17] Az Alaptörvény VI. és XVI. cikkeivel, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az indítvány részletes indokolást tartalmazott, ezek vonatkozásában az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés követelményeinek.
- [18] Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont]. Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további jogorvoslat az indítványozó rendelkezésére.
- [19] 5. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének első mondata értelmében „mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák”. A családi élet Alaptörvényben biztosított jogához hozzátartozik a saját kiskorú gyermekkel való kapcsolattartás {3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [19]}. Ez a részjogosítvány ugyanakkor különülő szülők esetében természetes korlátozást szenved: mindkét szülő nem tudja párhuzamosan gyakorolni ezt a jogosultságot, így – végső soron – bíróságnak kell döntenie a kapcsolattartás szabályozásáról. A bírósági döntésnek így közvetlen alapjogi hatása van.
- [21] A bíróság a gyermekkel való kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásáról a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bnpt.) 22/A. és következő szakaszai alapján dönt. E szabályok alkalmazása során jelentős, a tisztességes eljáráshoz való jogot érintő szempont, hogy gyors döntést szükséges hozni arról, hogy a kapcsolattartás felróható okból maradt-e el, illetve hogy az elmaradt kapcsolattartás hogyan pótolható. Az eljárás elhúzódása épp a magánszférát érintő bizonytalanságot eredményezne, és ellentétes lenne a gyermek Alaptörvény XVI. cikkében rögzített, megfelelő fejlődéshez való jogával, amely – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz.

- [22] Mindez nem vonja kétségbe az eljárás tisztességes jellegét. A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása során hozott bírósági döntés akkor tisztességes, ha párhuzamosan figyelembe veszi a kérelmező és a kérelmezett szempontjait. A bíróságnak fel kell tárnia az alapul szolgáló tényeket, ezt viszont arányosítani kell azzal a szemponttal, hogy az ügyben – a gyermek érdekét figyelembe véve – gyors döntést kell hozni. Ezt támasztja alá az is, hogy a Bnpt. 22/C. § (1) bekezdése szerint a bíróság csak „szükség esetén” tart meghallgatást, és bizonyítás felvételének csak akkor van helye, ha ez elengedhetetlenül szükséges a kérelem elbírálásához.
- [23] Az indítvány alapjául szolgáló eljárás fentiekben bemutatott, sajátos jellegére tekintettel az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a nyilatkozattételi lehetőség elmaradása az Alaptörvény VI. cikke, sem a XVI. cikke, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított részében sem fogadható be, miután az nem vet fel sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [24] 6. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 29. §-a, valamint az 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerinti feltételnek, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján – figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – visszautasította.

Budapest, 2025. június 30.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró